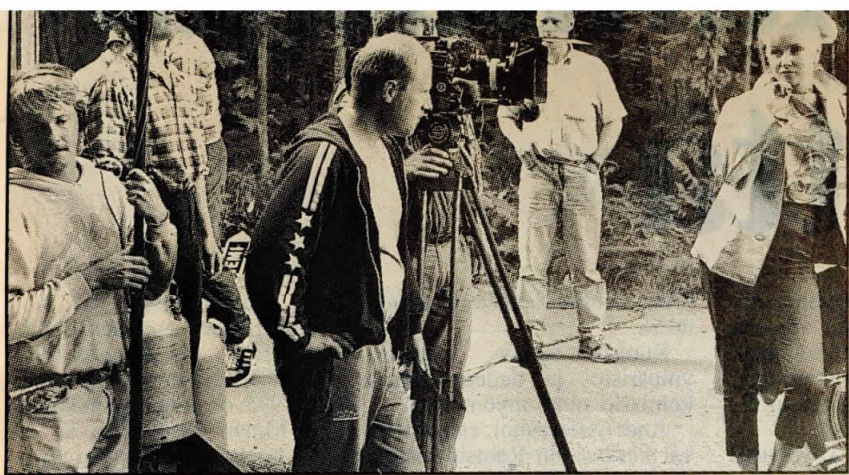
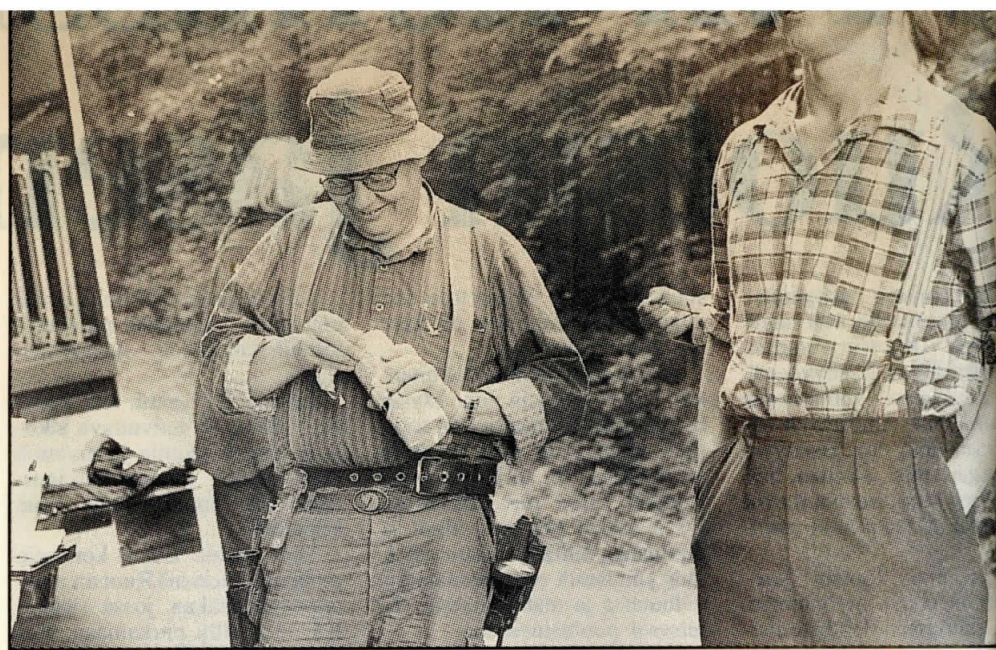

Elokuvan teko on yhtä odoteltua. Nyt odotetaan pilveen muutaman sekunnin rakoa. Kameran takana on Kari Sohlberg. Katariina Kaitue odottaa ohjeita.

Onnen maassa soi tango

Elokuvan ohjaaja Markku Pölönen on kyllästynyt toimintaelokuviin

Kesällä 1963 Suomessa soi tango, kuten nytkin. Markku Pölönen oli silloin kuusi-vuotias naskali Enon Herajoella. Kesä on jäänyt hänen muistiinsa lempeänä, pyöreänä kuvana, josta kaikki kovuus ja kylmyys puuttuvat tykkäänään.

– Elettiin suljetussa yhteisössä. Kaupungissa käytiin kaksi kertaa vuodessa markkinoilla.

Näistä aineksista Markku Pölönen tekee Onnen maa -elokuvaansa. Synapsiksen mukaan siinä on perusteettoman optimistinen loppu, vaikka itse tarina polveilee sekä koomisin että traagisin kääntein.

Onnen maan idea syntyi jo 10 vuotta sitten, jolloin Markku Pölönen opiskeluvareineen perusti tangubändin vasta-aaloksi punk-aallolle. Filmin toteutuksen aika tuli nyt niin sanotun sparraus-ringin ansios-ta. Siinä DADA-FILMI Oy, Yleisradio, MTV, Suomen Elokuvasäätiö ja AVEK eli Audiovisuaalisen viestintäkulttuurin edistämiskeskus tuottavat joukon kolmen nuoren ohjaajan tekemiä elokuvia.

Rinkiin otetuilla ohjaajilla katsotaan olevan kykyjä pitkien elokuvien tekemiseen ja siksi kukin tekee tunnin televisioeloku-
van pitkän elokuvan tavalla.

– Sain vapaat kädet. Minulla oli myös uskomaton tuuri saada Suomen paras ryhmä. Kuvaaja Kari Sohlberg on taitava ja muutkin ovat hyviä. Meillä on täällä perhefiilis.

Markku Pölönen on kirjoittanut ja ohjannut kymmenkunta lyhytelokuvaa vuodesta 1983 lähtien. Onnen maan jälkeen hän tekee televisiolle kaksi muuta elokuvaa. Ensimmäinen niistä sijoittuu Outokummun kaivosmiljööseen.

– Olen kyllästynyt toimintaelokuviin, en näe niissä mitään mieltä. Haluan kuvata ehjää ympäristöä, yhteisöä, maisemaa ja siihen istuvia ihmisiä. En harrasta kovia tehokeinoja, vaan pienemmät nyanssit riittävät.

– Haluan vaikuttaa tunteisiin, olen jopa patetian kannattaja. Veitsen terällä taiteillessaan voi erehtyä naurettavuuksiin, mutta on hyvä, jos saan ihmiset kyynelehtimään ja nauramaan.

Kansallisromantiikkaa koko perheelle

Onnen maan ensi-ilta on TV 2:ssa syksyllä. Tarinassa tuhlajapoika palaa kaupungista tyhjätaskuna kotiin ja kokee kesän aikana onnettoman romanssin kohtalokkaan naisen kanssa. Syksyllä on edessä uusi ajolähtö.

Katariina Kaitue saa suudella aina uudet punat Taisto Reimaluodon huulille, sillä punanpyyhkimiskohtaus uusitaan monen kertaan.

Hiuksensa värjännyttä tuhlajapoika Tenhoa näyttelee Pertti Koivula. Kohtalokas nainen, Virva, on Katariina Kaitue. Hänestä on kiinnostunut myös Tenhon viaton maalaisvelipoika Aarne, jota esittää Taisto Reimaluoto.

Muissa rooleissa ovat Anja Pohjola, Veikko Tiitinen ja Tuula Väänänen. Näyttelijävalinnoista ottaa ylpänä vastuun Nadja Pyykkö, joka toimii myös kuvaussihteerinä, maskeeraajana, ohjaajan apulaisena ja niin edelleen.

Nadja Pyykkö luonnehtii Onnen maata kansallisromanttiseksi koko perheen elokuvaksi, josta jokainen löytää jotakin. Hän uskoo sen kiinnostavan ulkomaalaisiakin, jos elokuva pääsee kansainväliseen levytykseen. Filmi tehdään niin, että siitä saa myös teatteriversion.

Sokka-ruuna paras avustaja

Onnen maata tehdään kolme viikkoa Rääkkylän maisemissa. Pienen budjetin, noin miljoonan markan, elokuvalla on hyvä, että kaikki kuvauspaikat

löytyivät samalta paikkakunnalta. Vielä halvemmalla olisi päästy Helsingin lähelle, mutta pohjoiskarjalaista ilmapiiriä siellä ei ole, Markku Pölönen sanoo.

– Rääkkyläläinen Seppo Mustonen lupasi, että täällä on kaikki tarpeellinen. Lupa on täyttynyt 100-prosenttisesti. Ilmapiiri on virittänyt ryhmän oikeaan tunnelmaan.

Kuvauspaikkojen lisäksi Rääkkylästä on löytynyt hyviä avustajia. Kivisalmen tanssi-kohtaukseen saapui kuutisenkymmentä tanssijaa, joista suuri osa oli pukeutunut ajan henkeen.

Palkkioksi avustajat saivat kuunnella Reijo Taipaletta, joka esitti itseään, syöä hemesoppaa ja tutustua hiukan elokuvantekoon.

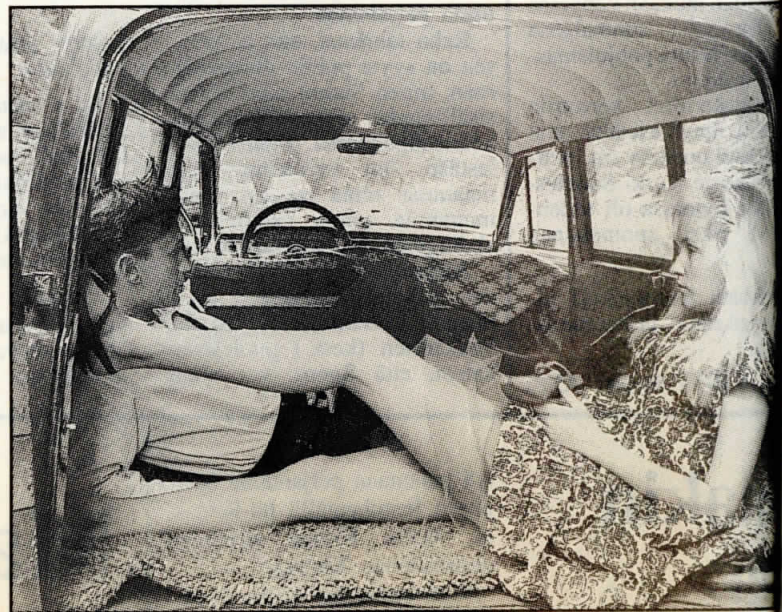
Kukaan ei tullut esittelemään kykyjään ja kysymään roolia seuraavasta elokuvasta. Humaanit sellaista yleensä vain tekevätkin, sanoi Nadja Pyykkö.

Parhaaksi avustajaksi näyttelijä Taisto Reimaluoto kehuu Kaarlo Soinisen Sokka-ruunaa. Rauhallinen, peloton ja tottele-

Pyhäselkäläisen auto toimii elokuvan lemmpesänä.

vainen suomenhevonen on kuin luotu elokuvaan. Kaupungissa elänyt Taisto on saanut rooliaan varten opetella valjastamaan Sokkaa.

Naiset taas ovat saaneet opetella lypsämään. Kaiken aitouden kruunuksi Kylan kylältä Viljo Kaasisen tilalta löytyi harvinaiseksi käynyt suomenkarjaa. Tilan pihapiiristä alku-

peräisine rakennuksineen tuli vain vähäisin muutoksin mainio kuvauspaikka. Tämä ja muut miljööt löytyivät Rääkkylästä niin valmiina, että lavastuksia on tarvittu vain sisätiloihin.

Ryhmässä on näyttelijöiden lisäksi kymmenkunta ihmistä kuvaamassa, äänittämässä, huolehtimassa tavaroista ja kai-

ken sujumisesta. Yksi taivasta ja ilmoittaa, mon sekunnin rako pilvessä ringolle.

Sää on onneksi noudatettava kuvausajataulua: ulkona päivinä on paistanut ja sisällä viinä satanut.

Kuvat ja ANJA ITKO

ONNEN MAA

Ohj. ja käsib: Markku Pölönen. Osissa: Pertti Koivula, Katariina Kaitue, Anja Pohjola, Veikko Tiitinen, Tuula Väänänen, Taisto Reimaluoto, Tatu Kaihua ym.

★★★★★

Pertti Koivula tietää millaisissa kengissä tango taitemmin käy.

TARKKA-TUNNELMAISTA NOSTALGIAA

Pohjois-Karjalaisen talon arkea 1950/60-lukujen taitoksessa. Nuijaa? Ei sinne päinkään, vaan terävintä kotimaista pitkään aikaan, harjava näyttö ohjaaja **Markku Pölöseltä**, joka tämän työn perusteella on suunnilleen Suomen **Woody Allen**. Empatoinvan tarkkanäköinen, lempeästi piruileva elämän katselu yhdistyy oivallisesti elokuvalliseen osaamiseen, ilmapasti kulkevaan tarinointiin (tekstikin Pölösen) ja universaaleihin teemoihin. Tämä pikku elokuva todistaa lopullisesti, että suomalaisestakin perusmaisemasta onnistuu osaava näyttämään aivan kansainvälistä kauraa. Ja maukasta sellaista. Kerronnan loimina elää reilusti juntti peruserpe kesäänsä kotitalollaan. Vanha isäntä (**Veikko Tiitinen**) on jo siirtymässä taivaan kartanoille, vanhempi poika Aarne (**Taisto Reimaluoto**) on astumassa ohjaksiin, mutta pikkuveli Tenho (loistava **Pertti Koivula**) on saanut kaupungissa tangotartunnan ja keskittyy kenkien kiillottelun ohella levyjen kuunteluun ynnä ihanan Virvan (**Katariina Kaitue**) riiusteluun. Touhua ihmettelee pikkukundi Tapi (**Tatu Kaihua**). Hysterisen hauskoissa, nostalgisen kipeissä ja traagisissa tunnelmissa on vahva eletyn tuntu. Tangon sävelten tahdittamana tämä hurmaavan tutunoloinen perhekunta leikkaa paljon manteliman siivun elämän bostonikakkua kuin meikäläinen elokuva keskimäärin.

teksti: HARRI NÄRHI

